

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий інститут мистецтв

Кафедра дизайну і теорії мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Композиція і кольорознавство

Освітня програма: «Графічний дизайн»

Спеціальність: 022 «Дизайн»

Галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «02» вересня 2019 р.

м. Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Композиція і кольорознавство
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Викладач (-і)	Семчук Леся Ярославівна
Контактний телефон викладача	098 577 87 95
Е-mail викладача	semchykl@ukr.net
Формат дисципліни	нормативна
Обсяг дисципліни	360 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_c at=63&id_cou=333
Консультації	Консультації до практичних завдань та самостійної роботи проводяться безпосередньо під час навчального процесу, а також дистанційно: у телефонному режимі, через телекомунікаційні служби та їх додатки призначені для обміну текстовими повідомленнями, зокрема месенджер, вайбер, електронна пошта. Також використовується сайт дистанційного навчання де представлений весь обсяг лекційного та практично-наочного матеріалу з дисципліни. Консультації до екзамену відбуваються очно за визначеним дирекцією розкладом.
2. Анотація до курсу	
<p>Курс «Композиція і кольорознавство» є нормативною дисципліною циклу фундаментальної та природничо-наукової підготовки майбутніх фахівців за ОП «Графічний дизайн» першого ОР «Бакалавр»: формує знання, навички і уміння необхідні для студіювання усіх наступних дисциплін професійного циклу. Зокрема, в межах даного курсу засвоюються термінологія, композиційні правила, закономірності кольоросприйняття та гармоній, принципи й засоби художнього вираження – необхідний мінімум, як на етапі формування ідей, так і в процесі проектування та реалізації будь-якого дизайн-продукту. Вивчення курсу побудовано на синтезі теоретичних засад і практичних навичок з метою перетворення набутих знань в розуміння і відчуття, яке акумулює процеси філософського усвідомлення суті багатообразних явищ дійсності і вираження її художньо-композиційними засобами.</p> <p>У даному аспекті вивчення курсу розділено на: I семестр – студіювання системи композиційних закономірностей в межах формальної організації, яка покликана на розвиток об'єктивно загального композиційного відчуття міри; вивчення основ кольорознавства: класифікація кольорів, фізичні властивості ахроматичних та хроматичних тонів. II семестр – формування композиційної майстерності, художніх навичок, уяви на основі творчого переосмислення дійсності; застосування емоційних властивостей кольору, правил і засобів кольоросприйняття у процесі візуалізації інформації.</p> <p>За темою кожної лекції обов'язковими є практичні вправи, які можна виконувати як почергово, так і суцільним блоком. Як теоретичний, так і практичний курси побудовані таким чином, що припускають доповнення, корегування, уточнення та пропозиції.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета: вивчення системи композиційних закономірностей та фізично-емоційних властивостей кольорів в межах формальної організації, задля подальшого формування суб'єктивної волі дизайнера і розвитку його образно-асоціативного мислення.</p> <p>Завдання: формування професійної грамоти, засвоєння методів і засобів творчого самовираження у процесі дизайнерської діяльності.</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аспекти розвитку композиції; 	

- закони композиції, види співвідношень (масштаб, пропорція, контраст, нюанс, тотожність) їх сутність;
- особливості принципів організації форм (симетрія, асиметрія, метр, ритм, статика, динаміка);
- властивості первинних графічних елементів (крапка, лінія, пляма);
- теорію природничо-наукового і художнього пізнання кольору;
- систематизацію кольорів;
- основні властивості кольорів, способи змішування, закономірності сприйняття;
- види й особливості колірних контрастів, принципи колірних гармоній;

вміти:

- грамотно використовувати професійну термінологію;
- відчувати композиційну рівновагу, міру – розуміти сутність гармонійної побудови;
- усвідомлювати механізм впливу композиційних закономірностей та колірних властивостей на емоційне сприйняття;
- здійснювати аналіз колірних контрастів та гармоній;
- використовувати набуті навички у творчій діяльності.

4. Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність (ІК):

- здатність аналізувати й визначати проблемні структурні та колірно-тональні характеристики художнього твору, моделювати колористично-композиційні альтернативи з метою його гармонізації.
- застосовувати абстрактне та образно-асоціативне мислення в процесі формоутворення та кольоросприйняття.

Загальні компетентності (ЗК):

- знання теоретичних засад композиційних закономірностей та кольорознавства, розуміння важливості їх застосування у дизайнерській діяльності;
- досконале володіння предметною термінологією та її грамотне використання при вирішенні завдань;
- здатність до пошуку та інтерпретації творчого джерела, аналізу його формотворчих характеристик;
- здатність до технічно-якісного виконання творчих завдань.

Спеціальні компетентності (СК):

- здатність здійснювати формотворення та моделювання об'єкта творчості у процесі його стилізації;
- здатність здійснювати композиційну побудову твору, відчувати його врівноваженість, цілісність та ступінь колірно-тональної емоційної виразності;
- здатність створювати гармонійну колірну концепцію об'єкта в межах формальної композиції;
- здатність застосовувати художньо-графічні засоби виразності.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20 год.
семінарські заняття / практичні / лабораторні	104 год.
самостійна робота	236 год.

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік)	Нормативний / вибірковий
1,2	Графічний дизайн	1	нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Поняття композиції. Аспекти розвитку, види композиції.	Лекція	<i>Голубева О. Л.</i> Основы композиции. Москва, 2001. 120 с. <i>Семчук Л. Я.</i> Основы композиции: навч.-метод.	6	10	11.09.2019

1.1. Аспекти розвитку композиції у сучасному мистецтві. 1.2. Сутність формальної організації. 1.3. Структурно-просторові засади різновидів композиції.		рекомендації до проведення теоретичних занять для студ. напр. підгот. 6.020200 – «Дизайн», ОКР «Бакалавр». Ів-Франк., 2011. Ч. 1. 40 с.			
Тема 2. Закони, засоби гармонізації композиції. 1.1. Основні закони, їх роль у формуванні гармонійного твору. 1.2. Види співвідношень у композиції.	Лекція	<i>Станкевич М. Є.</i> Система композиційних закономірностей. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів : Світ, 1992. С. 243–261. <i>Ковалев Ф. В.</i> Золотое сечение в живописи: Учеб. Пособие. Київ, 1989. 143 с.	8	15	25.09.2019
Тема 3. Властивості форм, їх сприйняття та взаєморозміщення. 1.1. Фізичні властив. форм. 1.2. Емоційні властивості форм. 1.3. Оптичне сприйняття форми в межах формату. 1.4. Способи фізичн. взаємодії форм.	Лекція, Практичне заняття	<i>Костенко Т. В.</i> Основи композиції та тримірного формоутворення: навчально-методичний посібник. Харків, 2003. 256 с. <i>Григорян Е. А.</i> Основы композиции в прикладной графике: учебно-методическое пособие. Ереван, 1986. 32 с.	12	15	16.10.2019
Тема 4. Принципи організації форм. 3.1. Геометрична закономірність форм. Поняття площини, вісі, центра, їх роль в утворенні трьох видів симетрії. 3.2. Роль метра і ритму в композиції. 3.3. Основні ознаки статичності та динамічності форм.	Лекція, Практичне заняття	<i>Семчук Л. Я.</i> Основи композиції: навч.-метод. рек. до проведення практич. занять з курсу для студ. напряму підгот. 6.020200 – «Дизайн», спеціаліз. «Графічний дизайн», ОКР «Бакалавр». Івано-Франківськ, 2011. – Ч. 2. – 36 с.	12	25	06.11.2019
Тема 5. Предмет кольорознавства. Світло і колір. 1.1. Систематизація кольорів, їх властив. 1.2. Основні та доповнюючі барви. 1.3. Закони змішування кольорів.	Лекція, Практичне заняття	<i>Печенюк Т.</i> Кольорознавство. Харків, 2009. 191 с. <i>Агостон Ж.</i> Теория цвета и ее применение в искусстве и дизайне. Москва, 1982.	22	35	11.12.2019

Тема 6. Графічні засоби вираження. 4.1. Точка. 4.2. Фізичні властивості ліній. 4.3. Емоційні властивості ліній.	Лекція, Практичне заняття	<i>Логвиненко Г. М.</i> Декоративная композиция: учеб. пособие для студентов вузов, обучающихся по специальности 030800. Москва, 2005. 144 с.	12	10	20.02.2020
Тема 7. Прийоми, засоби художнього перетворення. 4.1. Стилзація як прийом візуальної організації образної виразності. 4.2. Асоціація, інтерпретація як засоби художнього перетворення форми.	Практичне заняття	<i>Фаворский В. А.</i> Литературно-теоретическое наследие. Москва, 1988. 456 с. <i>Шубников А. В.</i> Симметрия (законы симметрии и их применение в науке, технике и прикладном искусстве). Москва - Ленинград, 1940. 175с.	18	15	20.03.2020
Тема 8. Символіка кольору, теорія асоціац. 4.1. Енергетична природа кольору, його емоційні властивості. 4.2. Колір і форма.	Практичне заняття	<i>Чернышев О. В.</i> Формальная композиция. Минск, 1999. 85 с. <i>Алексеев С.</i> Цветоведение. Москва, 1952	14	10	10.04.2020
Тема 9. Колірні гармонії. 4.1. Види колірних контрастів. 4.2. Типи гармоній.	Практичне заняття	<i>Миринова Л.</i> Цветоведение. Минск, 1986. <i>Миннарт М.</i> Свет и цвет в природе. Москва, 1959.	18	15	22.05.2020

6. Система оцінювання курсу

<p style="text-align: center;">Загальна система оцінювання курсу</p> <p>Курс містить декілька форм контролю знань: контрольна робота у вигляді тестових завдань після завершення лекційного курсу; поточне оцінювання практичних робіт; взаємоаналіз виконаних завдань студентами з за чітко визначеними критеріями оцінювання; підсумовуючий кафедральний огляд блоку практичних робіт. По завершенні I семестру – залік, II – екзамен.</p>	Шкала оцінювання: національна та ECTS			
	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
	90 – 100	A	відмінно	зараховано
	80 – 89	B	добре	
	70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно		
50 – 59	E			
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним	не зараховано з обов'язковим повторним	

		вивченням дисципліни	вивченням дисципліни
Вимоги до письмової роботи	-		
Семінарські заняття	-		
Умови допуску до підсумкового контролю	Наявність виконаних практичних та самостійних робіт з курсу		
7. Політика курсу			
<p>При вивченні курсу усім сторонам навчального процесу важливо дотримуватися певних вимог, які ґрунтуються на засадах академічної доброчесності. Не припустимими є системні запізнення на заняття, безпричинні пропуски, невиконання завдань та порушення загальних норм поведінки. Допускається відсутність з поважних причин за умови пред'явлення підтвердження у формі довідки, пояснювальної записки, заяви тощо. У процесі практичних занять особлива увага приділяється інтелектуальній власності, надто на етапі формування ідеї та творчого пошуку. Окрім визначеної системи оцінювання практикується колективний аналіз творчих робіт на засадах взаємоповаги й з метою всебічного розуміння предмету навчання. У разі недотримання правил поведінки, відвідування занять та умов виконання практичних завдань передбачено певну відповідальність (відпрацювання пропущених занять, виконання додаткових завдань, підготовка рефератів, есе, віднімання балів тощо).</p>			
8. Рекомендована література			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Антонович Є. А. Збірник практикумів з художньо-графічних дисциплін. Ч. I : Основи худ. конструювання. Основи композиції. Педагогічна практика. – Івано-Франківськ, 1995. – 150 с. 2. Голубева О. Л. Основы композиции. М. : Изобраз. искусство, 2001. – 120 с. : ил. 3. Ковалев Ф. В. Золотое сечение в живописи: Учеб. Пособие. – Киев, 1989. – 143 с. 4. Ковальчук Н. А. Композиция. Художественные средства. – М. : Плакат, 1990. – 32 с. 5. Костенко Т. В. Основы композиции та тримірного формоутворення: навчально-методичний посібник. – Харків : ХДАДМ, 2003. – 256 с. 6. Логвиненко Г. М. Декоративная композиция: учеб. пособие для студентов вузов, обучающихся по специальности 030800 «Изобразительное искусство». – М. : Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2005. – 144 с. : ил. – (Изобразительное искусство). 7. Новицька О. Р. Основы композиции: навчально-методичні рекомендації до теоретичних занять з курсу. – Івано-Франківськ : ВДВ ЦІТ, 2007. – 89 с. 8. Паранюшкин Р. В. Композиция. – Ростов н/Д : Феникс, 2001. – 80 с. 9. Семчук Л. Я. Основы композиции: навчально-метод. рекомендації до проведення теоретичних занять з курсу для студентів напряму підготовки 6.020200 – «Дизайн», ОКР «Бакалавр» у I семестрі. Івано-Франківськ, 2011. Ч. 1. 40 с. 10. Станкевич М. Є. Система композиційних закономірностей. // Декоративно-прикладне мистецтво. – Львів : Світ, 1992. – С. 243–261. 11. Фаворский В. А. Литературно-теоретическое наследие. – Москва, 1988. – 456 с. 12. Чернышев О. В. Формальная композиция. – Минск : Харвест, 1999. – 85 с. 13. Шорохов Е. В. Композиция. Учеб. пособие для учащихся пед. Училищ по спец. № 2003 «Преподавание черчения и рисования». – М. : «Просвещение», 1978. – 160. с. 14. Шубников А. В. Симметрия (законы симметрии и их применение в науке, технике и прикладном искусстве). – М. – Л. : издательство АН СССР, 1940. – 175 с. 15. Яковлев М. І. Композиція + геометрія. – К. : Каравелла, 2007. – 240 с. 			

Викладач

Семчук Л.Я.